ČIGAVI SO TOPOLOVI NASADI V KAŠLJU?

Gozdni obrat Litija je v letu 1966 prevzel z ukinitvijo bivšega gozdnega obrata Polje poleg okrog 4500 ha gozdov tudi površine, zasejane s topoli v k. o. Kašelj, Slape in Dobrunje. Prevzeti topolovi nasadi so bili v dobrem stanju, negovani in vzdrževani, opazne pa so bile razlike v rastnosti, ki so po naši ocenitvi izvirale iz različnih rastiščnih potencialov ter različnih vrst in klonov topolovih osebkov. Pri tem je poudariti, da so med osnovanjem teh nasadov vodili intenzivno akcijo za sajenje topole, ki pa ni temeljila na celovitih in temeljitih pripravah. Drevesnice so razpolagale z izredno širokim spektrom topolovih vrst in klonov, ki so jih brez predhodnih izkušenj uporabili za osnovanje topolovih plantaž. Tako so bili v bistvu eksperimenti, iz katerih je bilo pozneje možno zaključiti, katerim klonom rastišča in klimatskim razmeram najbolj odgovarjajo.

Topolovi nasadi so bili osnovani na štirih večjih kompleksih, in sicer Sige pod Slapami, Kašelj I. „V brodu", Kašelj II. „Pod hribom", Kašelj III „V pesku". Na površini ok. 46 ha je bilo posajenih okrog 13.500 topolovih sadik. Vsa pripravljalna dela (ureditev lastništva, plantažnih zemljišč) in del osnovanja je prevzela kmetijska zadruga Polje, dokončal pa takratni gozdni obrat Polje. Z deli so začeli leta 1960, končali pa leta 1963. Iz dokumentacije je razvidno, da so izvajali vsa potrebna dela in ukrepe: pripravo zemljišč z rigolanjem, gnojenje z organskimi gnojili in dognojevanje z anorganskimi gnojili, okopavanje sadik v kolobarjih, škropljenje z insekticidi in fungicidi. Kljub preventivnim ukrepom se je leta 1964 posušilo v kompleksu „Kašelj" 600 topolovih enoletnih sadik, ker jih je napadla bolezen Dothychyza populea.

Po prevzemu obravnavanih kompleksov topolovih nasadov je gozdni obrat Litija nadaljeval z negovalnimi ukrepi v nasadih. V letih od 1966 do 1969 so v topolovih nasadih prvič obžagali veje, da bi pridobili čim vrednejše sortimente ob koncu obhodnje.

V letu 1969, in sicer 20. maja, je zapadlo okrog 15 cm mokrega in težkega snega, ki je že na olistanem drevju povzročil močne snegolome. Topolova drevesa so bila pripognjena, pa tudi prelomljena ali spodaj ali v sredini ali pod vrhom – pač glede na starost oziroma debelino drevja. Nadalje so bile krošnje dreves zreducirane v taki meri, da je bila vprašljiva regeneracija le-teh. Škoda na topolovih nasadih, povzročena od snega, je bila takrat ocenjena na 520.000 din. Takoj po snegolomu je gozdni obrat ukrepal tako, da je odstranil iz nasadov najbolj prizadete osebke, pri katerih ni bilo možnosti za regeneracijo. Upognjena mlajša drevesa, ki sicer niso bila poškodvana, nam je uspelo rešiti tako, da smo jih ponovno uravnavali s privezovanjem na količke. V nadaljnjih letih so se krošnje dreves počasi regenerirale, a ne pri vseh. Močna prizadetost dreves je nudila tudi ugodne možnosti za razvoj bolezni – predvsem Dothychyza populea. Drevesa so slabo priraščala, posamezni osebki so celo propadli. Pri tem je bila očividna večja ali manjša odpornost posameznih klonov topole.

Zaradi tolikšne prizadetosti nasadov so bila vsa nadaljnja vlaganja vanje neekonomična. Gozdni obrat je glede na situacijo sklenil, da nasade sicer predčasno likvidira, vendar tako, da to stori, ko drevesa dosežejo vsaj minimalno ekonomsko zrelost. S tem bi dosegli, da bi bili pokriti vsaj neposredni stroški poseka in spravila. Zaradi občutno zmanjšanega priraščanja se je ta cilj odmaknil že čez rok, ki bi v normalnih razmerah zagotavljal že polno ekonomsko zrelost topolovih sestojev.

Spomladi leta 1976 namerava opraviti gozdni obrat dendromatrijske meritve, da bo tako ugotovil prirastne tendence. Na osnovi rezultatov meritve se bo mogoče odločiti za ukrepanje. Možne so tri rešitve:

1. kompletna takojšnja likvidacija topolovih sestojev, če pokaže analiza meritev slabo priraščanje pri večini dreves;

2. odmik sečnje še za nekaj let s tem, da opravimo takojšnjo sanitarno sečnjo, če z meritvami ugotovimo tolikšen prirastek, da bi v 2 do 4 letih pridobil vrednejše sortimente;

3. kombinacija posekov najslabših kompleksov s sanitarnimi sečnjami na preostalih površinah – če z meritvami ugotovimo večje površine drevja z dobrim priraščanjem in površine s pretežno slabim, nekvalitetnim drevjem ter slabim priraščanjem.

Ta prispevek je napisan zato, da bi pojasnil vzroke neugodnega stanja v topolovih nasadih na območju občine Moste-Polje, s katerimi gospodari gozdni obrat Litija.

GOZDNI OBRAT LITIJA

Romantika, ki žalosti (foto: SG)

POZIV ČLANOM BIVŠIH KMETIJSKIH DELOVNIH ZADRUG

V skupščini SR Slovenije pripravljajo zakon, po katerem se bo čas članstva v bivših kmetijskih delovnih zadrugah priznal v pokojninsko dobo. V ta namen je oddelek za gospodarstvo skupščine občine Ljubljana Moste-Polje dobil nalogo, da popiše vse člane bivših KDZ na območju občine. Popisani bodo vsi člani KDZ, ki so bili stari nad 15 let, in sicer na posebnem anketnem listu, ki ga je izdal republiški sekretariat za delo.

Popis članov bivših kmetijskih delovnih zadrug bo možno uspešno izvesti le ob sodelovanju bivših predsednikov, tajnikov, članov upravnih odborov, brigadirjev in članov KDZ ter krajevnih skupnosti. Za vsako bivšo kmetijsko delovno zadrugo bo določen popisovalec, ki bo popisoval po posameznih krajevnih skupnostih, v katerih so delovale bivše KDZ. Te krajevne skupnosti bodo tudi prejele potrebne informacije in gradivo, da bi lahko poleg popisovalca sodelovale pri popisu in tako omogočile vsem bivšim članom KDZ uveljavitev pravice, ki jo bo omogočil predvideni zakon.

Popis bo trajal od 24. maja do 10. junija letos; zadnjega dne morajo biti anketni listi oddani oddelku za gospodarstvo. Le-ta mora dokumentacijo z zbirnim poročilom dostaviti republiškemu sekretariatu za delo do 15. junija 1976.

Krajevne organizcije SZDL, svete krajevnih skupnosti in odbore za kmetijstvo pri krajevnih skupnostih naprošamo za sodelovanje, da bo akcija popisa zajela vse člane bivših KDZ ter da bo tudi pravočasno opravljena.

ZEMLJO KMETOM

S KAKŠNIMI PROBLEMI IN NALOGAMI SE SREČUJEJO KMETJE V KS DOLSKO

Pod debelo snežno odejo počiva zemlja in čaka, da bo toplo sonce stopilo mrzlo odejo in bo lahko pognalo prvo zeleno brstičje. Toda če počiva zemlja, ne počiva kmet. Opravlja vsakdanja dela, skrbi za živino, poslopje . . . , pripravlja se na hitro se bližajočo pomlad in na dela, ki pridejo z njo.

Naša krajevna skupnost je primestna vaška krajevna skupnost. Temu primerno je tudi število kmečkega in polkmečkega prebivalstva v njej. Ko sredi zime srečujem kmete na cesti, ko jih gledam z lopatami pred hišami, ko s hribov spravljajo les . . . je na njihovih obrazih opaziti tudi skrbi. In ko ti ljudje spregovore, veje iz njihovih besed pomembno vprašanje, ki ne zadeva samo njih, samo našo krajevno skupnost, ampak tudi našo občino, celo mesto.

Kmečke probleme v naši KS rešuje komisija za kmetijstvo pri KS Dolsko, ki tudi pozimi nima lahkega dela. Po številnih sestankih in posvetovanjih so prišli do zaključkov, da je tudi pri nas potrebno preusmeriti kmetije predvsem na živinorejo, kar bi pripomoglo k večji rentabilnosti naših kmetij; številnim kmetom je treba urediti hleve; v načrtu je ustanovitev strojne skupnosti (v Vinjah in sosednji KS Klopce je že ustanovljena in tudi deluje) . . .

Še veliko je nalog, ki čakajo kmete poleg vsakodnevnega trdega dela, a postopoma bodo vse skušali rešiti in si zagotoviti ugodnejše razmere in lažje delo. Toda kot rdeča nit se vleče od kmeta do kmeta, od sestanka do sestanka vprašanje: kaj bo z zemljo, ki jim jo je pred leti arondirala Emona (takrat Agrokombinat)? Takrat jim je bila zemlja odvzeta, saj so jo odkupovali tudi po smešno nizki ceni (2 stara dinarja za kvadratni meter, arondacijska komisija pa je zatrjevala, da bo s kravami, rejnimi na tej zemlji, in z mlekom oskrbovala Ljubljano. Iz vsega tega ni bilo nič, pač pa danes zemljo, ki se razprostira med Dolskim in Klečami, prodajajo ali zamenjujejo z drugim interesentom iz sosednjih občin. Nekdanji lastniki te zemlje so še vedno finančno in tudi materialno prizadeti, pojavljajo se negodovanja in socialni problemi.

Nekateri so si bili prisiljeni na stara leta poiskati zaslužek v tovarnah. Ti danes nimajo ne dovolj delovnih let ne zemlje. Drugi pa, ki so ostali doma na majhnem koščku zemlje, komajda životarijo.

Vsi vemo, da je zemljišče med Dolskim in Klečami komaj dovolj veliko za naše kmete, ne pa da ga Emona daje v najem ali celo v lastništvo drugim uporabnikom. Vemo pa tudi, da je to industrijski rezervat in bo tako zemlja služila v povsem druge namene, za katere so jo takrat kmetom odvzeli.

Navedena dejstva so le drobec problemov, ki tarejo našega kmeta; njih bistvo in globlji pomen roka težko zapiše. To se odraža le v srcih pravih kmetov, katerim je zemlja vir življenja, dohodkov in tudi sreče.

Zato naši kmetje odločno zahtevajo:

– da se poravna krivica, ki se jim godi z odvzeto zemljo,

– da z njo ne gospodarijo tako neodgovorno in ne dovoljujejo, da bi z njihovo bivšo zemljo tako neodgovorno kdorkoli prekupčeval,

– da se uredi vrnitev arondiranih zemljišč ali pa se po solidnih cenah plača zemlja prejšnjim lastnikom,

– da Emona zemljo najprej ponudi bivšim lastnikom – kmetom in upošteva predloge krajanov, ker bi le-ti z zemljo načrtno, umno in nemoteno tudi dolgoročno gospodarili,

– da se zagotove kmetom-delavcem (ki so se z odvzemom zemlje morali zaposliti) delovna leta,

– da se preskrbe finančna sredstva za kmete, ki jim je bila zemlja odvzeta, pa nimajo rednih dohodkov in tako predstavljajo socialni problem krajevne skupnosti, saj se jih večina zaradi starosti ne more zaposliti (teh ni tako malo). Ta finančna sredstva bi moral preskrbeti tisti, ki je zemljo arondiral oziroma dal soglasje za arondacijo . . .

Kot komisija za kmetijstvo pri krajevni skupnosti Dolsko menijo tudi vsi krajani, da so gornji zahtevki naših kmetov in kmetov-delavcev popolnoma upravičeni ter da bo KS Dolsko skupaj s SO Ljubljana-Moste-Polje s polno odgovornostjo pozitivno rešila krivično arondacijo v dobro našega kmeta, delovnega človeka, v dobro večje produktivnosti in zadovoljstva naših občanov ter ne nazadnje tudi v dobro napredka naše samoupravne socialistične skupnosti.

MARTINA TRDIN

NE SPRAŠUJMO SE, KOMU ZVONI

Onesnaženost je stalni spremljevalec nagle, skokovite industrializacije, rak, ki razjeda in uničuje še tisto zelenje, kolikor ga je ostalo. Že bežen pogled naokoli pove dovolj, celo preveč.

Zvoni, ali slišite? Moramo se predramiti, kajti zvok je jasen. Opozarja nas. Ne sprašujmo se, komu zvoni. **Zvoni nam, ker si sami žagamo vejo, na kateri sedimo!** Davek za ves napredek moramo plačati sami, toda ukrepati moramo že zdaj, ko še nismo na tleh.

Ali nam je res vseeno, kakšno je naše okolje? Tudi okolje je zrcalo našega časa, naše kulture. Okolje je zrcalo družbe. Družbo pa, kot vemo, sestavljamo ljudje.

Rešimo naravo, saj bomo s tem rešili sami sebe!

Rada bi spregovorila o deležu posameznika. Čeprav je resnično neznaten, kot je človek v milijonski množici revna ničla, ne smemo pozabiti, da brez ničel ni milijonov.

Mladina organizira številne uspešne očiščevalne akcije z dokaj nerazveseljivim, skoraj tragičnim koncem — s kupi novih, mogočih in nemogočih odpadnih snovi.

Kakšen smisel ima očiščevalna akcija, ki je le trenutna in se že naslednji dan zopet odvijajo stari prizori onesnaževanja (polno smeti okoli smetnjaka, ne pa v njem, travniki pred stanovanjskimi zgradbami so odlagališče vsega, kar mečemo skoz okna...)?

Priznati moramo, da smo precej smešni. Imeti hočemo vzorno stanovanje, brez atoma prahu ali umazanije. Za vse tisto »zunaj« stanovanja pa nam je vseeno. Ali je res samo zasebna lastnina tisto, kar človek zagrizeno čuva in hrani?

Obsojamo otroke, ki mečejo odpadke na pločnike, dvorišča, travnike. Spomnimo se, da se otrok uči življenja v družbi tudi s posnemanjem. Dovolj je, da samo enkrat vidi nekoga, ki bo odvrgel odpadno šaro drugam, kot je določeno in zapomnil si bo.

Pri tem razmišljanju bi slej ko prej naleteli na povsem jasno vprašanje naše zavesti. Visoko razvita zavest, ki ne bi potrebovala očiščevalnih akcij in stalnih svaril, je naš cilj. Dosežemo pa ga prav lahko, seveda z napori vseh in vsakogar.

In sedaj? Zadostuje, če se vsak vpraša: Koliko sem prispeval k onesnaženosti? Vsoto vseh teh »prispevkov« lahko vidi v umirajoči naravi. Besede in spoznanja ne bodo preprečile onesnaženosti. Človek mora nekaj narediti!

Vsakič ko hočemo kaj odvreči, od papirja do štedilnika, se potrudimo in poiščimo za to določena mesta.

Varstvo in zboljševanje človekovega okolja je naša ustavna pravica in dolžnost, je tudi ena izmed smernic socialističnega razvoja, kajti le zdravo in čisto okolje omogoča nadaljnji razvoj. Naj bo čuvanje okolja prijetna dolžnost! Saj končno smo le ljudje, ki se utrudimo. Kaj je prijetnejše kot pomirjajoče zelenje, daleč proč od norega vrtinca časa?

Prijatelj, postoj in premisli!

BARBARA TRIBUŠON

O IZ LJUBLJANSKIH OBČIN

ŽUPANOVA BESEDA

Ne dolgo tega je prevzel dolžnost predsednika skupščine občine Ljubljana-Center dipl. ing. Hugo Kržan. Ob 1. maju je na vprašanje če se je ljubljanski vozel že kaj razpletel odgovoril:

„Še predno odgovorim na vprašanje bi rad poudaril, da so stališča oz. mnenja, ki vam jih bom povedal moja, torej osebna, in ne morda stališča občinske skupščine. Glede prometne ureditve pa bi rekel, da se v tem loncu še vedno kuha. Pri načrtovanju nasploh bi morali bolj upoštevati časovni in denarni vidik. Pogosto so interesi osebno obarvani in zainteresirani jih skušajo uveljavljati preko osebnih zvez. Obivam vrsto intervencij. Zdi se mi, da se nekateri ljudje obnašajo pogosto larpurlartistično: na vse mogoče načine se trudijo uveljaviti svoj interes samo zato, ker je njihov, pri čemer pa zanemarjajo širše interese . . ."

„DOGOVORI" – Center

ŠE KAR UGODNO

Konferenca občine Ljubljana-Šiška, da je šišensko gospodarstvo v celoti gledano v prizadevanjih za stabilizacijo uspelo in čeprav se je leto slabo začelo, se je po odločni akciji CK ZKS obrnilo na bolje: povečal se je izvoz in zmanjšal uvoz, znižalo se je zaposlovanje in dohodek ni bil le rezultat zidanja cen, pač pa tudi varčevanja in večje storilnosti. Manj zadovoljni smo lahko s porastom dohodka – le za 14,5 %. Osebni dohodek na zaposlenega je bil v primerjavi z letom 1974 za 25,4 % večji. Izvoz je bil večji za 27 %. Največ uspeha so imeli kolektivi „LEK", „LITOSTROJ", „AGROSTROJ" in „DONIT". Poudariti pa je treba, da je lani začelo izvažati pet novih organizacij.

„JAVNA TRIBUNA" – Šiška

TRMA LE REDKO POPUSTI

Koliko primerov so lansko leto obravnavali poravnalni sveti? Eden izmed predsednikov je dejal: Pobudo na dajo stranke same s tem, da ena prosi poravnalni svet naj skuša rešiti spor. Lansko leto smo imeli v Dravljah 5 primerov in sicer 2 stanovanjska ter 3 splošne razprtije. Uspešno smo rešili le en problem in to stanovanjski, vse ostale pa so stranke pozneje reševale na sodišču. Imajo pač dovolj časa in denarja za tožarjenje. Stranke so pa trmaste in nobena noče popustiti.

„JAVNA TRIBUNA" – Šiška

KOMUNISTI MORAJO NADALJEVATI SVOJE REVOLUCIONARNO DELO V SZDL

„Sreča za našo deželo je bila, da je nastala med narodnoosvobodilno borbo Osvobodilna fronta," je dejal eden znanih viških občanov Franjo Lubej. „Seda je Osvobodilna fronta dobila novo vsebino v SZDL. Ta bo moralno in dejansko opravila svojo vlogo če bodo komunisti v SZDL nadaljevali svoje revolucionarno delo. Če bodo komunisti vzor, ne bo nihče zabavljal, pa če pridejo še takšne težave. Odstraniti pa je treba iz Zveze komunistov tiste, ki svoje grdobije skrivajo za „rdečimi knjižicami".

„NAŠA KOMUNA" – Vič-Rudnik

BEŽIGRAD – PRVA ČITALNICA

Preselitev bežigrajske knjižnice v nove, lepo in funkcionalno opremljene prostore, kjer lahko še tako zahteven in nepotrpežljiv bralec sam, ali ob pomoči knjižničark kar najhitreje najde knjigo, ki jo želi, in otvoritev čitalnice, je velika pridobitev za bežigrajsko občino. – V čitalnici so na razpolago razni leksikoni in drugi priročniki. Z letošnjim letom je naročenih 50 različnih časnikov in časopisov, ki pokrivajo skoraj vsa področja. Čitalnica in knjižica si bosta prizadevali, da bi gradivo bolj tehnično usmerili. Čitalnico lahko hkrati uporablja 24 obiskovalcev, prostor pa je lep, tih in dobro opremljen.

„ZBOR OBČANOV" – Bežigrad

KJE BOMO STANOVALI?

Stanovanjsko gospodarjenje za Bežigradom je izredno pomembna naloga. Srednjeročni program stanovanjskega gospodarjenja in urbanizma za obdobje 1976–80 opredeljuje tudi naloge na področju stanovanjskega gospodarstva. Le-te niso majhne, marveč nasprotno: obsežne so. Do leta 1980 naj bi namreč v občini zgradili 4000 družbenih stanovanj ter okoli 2000 stanovanj v zasebni lasti.

„ZBOR OBČANOV" – Bežigrad